

KAIMO BENDRUOMENĖS „ELMININKIEČIŲ SENOLIŲ KRAŠTAS“

Advokacijos strategija

Apie Elmininkų bendruomenę

Elmininkų kaimas yra įsikūręs Anykščių rajone, pietvakarinėje rajono dalyje, strategiškai patogioje vietoje tarp Anykščių miesto ir svarbių regioninių kelių. Tai vienas iš tų Lietuvos kaimų, kurį vis dar gaubia stiprus vietos tapatumo, tradicijų ir bendruomeniškumo jausmas. Elmininkai priklauso Anykščių seniūnijai, o jų teritorija patenka į Šventosios baseiną – kraštovaizdžio požiūriu tai miškingas, kalvotas ir gamtiškai vertingas regionas.

Kaimo gyvenvietės struktūra gana kompaktiška – tai ne išsisklaidęs viensėdžių tinklas, o branduolinė gyvenvietė su aiškiai atskirtomis ūkinėmis ir gyvenamosiomis teritorijomis. Elmininkai ribojasi su Rubikių ežeru, kas daro juos patrauklius rekreacinei veiklai ir potencialiai turizmo plėtrai. Kaimo infrastruktūra ribota – nėra centralizuoto vandens tiekimo, o viešasis transportas nereguliarus, tačiau netoliese esantis Anykščių miestas užtikrina didesnės apimties paslaugas.

Pagal oficialius duomenis ir bendruomenės vidaus skaičiavimus, Elmininkuose gyvena apie 180 nuolatinių gyventojų, tačiau vasaros sezono metu šis skaičius padidėja dėl sugrįžtančių miestiečių ir atvykstančių poilsiautojų. Kaimo demografinė struktūra būdinga daugeliui Lietuvos kaimų – dominuoja vyresnio amžiaus žmonės, tačiau pastaruoju metu jaučiamas tam tikras atsinaujinimo ženklas: kelios jaunos šeimos su vaikais įsikūrė nuolat gyventi, o keletas buvusių gyventojų grįžo po emigracijos.

Elmininkų bendruomenė kaip organizuota struktūra veikia nuo 2010 metų, o jos formalus juridinis statusas įregistruotas kiek vėliau. Bendruomenei vadovauja aktyvi valdyba, kurios nariai – skirtingo amžiaus ir profesijų žmonės. Jie į bendruomenės veiklas įtraukia tiek vietinius gyventojus, tiek kaimo svečius, organizuoja kultūrinius, švietimo bei aplinkosaugos renginius. Veikla paremta savanorystės principais, o finansavimas dažniausiai gaunamas per projektines paraiškas NMA, savivaldybės rėmimo programas ar privačias iniciatyvas.

Elmininkų bendruomenė jau kelis metus sėkmingai įgyvendina įvairius projektus, orientuotus į gyvenimo kokybės kaime gerinimą. Vienas pirmųjų didesnių pasiekimų – bendruomenės namų įrengimas buvusioje mokyklos patalpoje, kuri dabar veikia kaip daugiafunkcis centras. Čia vyksta edukaciniai užsiėmimai, kultūros renginiai, protų mūšiai, rankdarbių dirbtuvės ir diskusijos apie vietos vystymą.

Taip pat bendruomenė aktyviai dirba aplinkos tvarkymo srityje. Iniciatyva „Švarūs Elmininkai“ apjungia talkas, aplinkos švarinimo akcijas, medžių sodinimą ir net paukščių stebėjimo edukacines programas vaikams. Bendruomenė nuolat palaiko ryšius su Anykščių regioninio parko direkcija ir prisideda prie ekologinio sąmoningumo stiprinimo.

Kultūriniai renginiai tapo svarbia vietos identiteto dalimi. Kasmet vyksta Elmininkų vasaros šventė, kuri suburia ne tik vietinius gyventojus, bet ir kraštiečius bei svečius iš Anykščių ir kitų rajonų. Šventės metu rengiamos sporto varžybos, koncertai, edukacinės dirbtuvės, kulinarinio paveldo pristatymai. Ši iniciatyva stiprina tarpusavio ryšius, mažina socialinę atskirtį ir ugdo vietos pasididžiavimą.

Nepaisant aktyvios veiklos, bendruomenė susiduria su iššūkiais, kurie būdingi daugeliui mažų Lietuvos kaimų. Vienas pagrindinių – jaunimo trūkumas ir emigracija. Nors kai kurios šeimos grįžta, bendra tendencija – jaunimas išvyksta mokytis ar dirbti į miestus ar užsienį. Tai mažina ne tik demografinį potencialą, bet ir bendruomenės atsinaujinimo galimybes.

Kitas iššūkis – viešųjų paslaugų trūkumas. Nėra parduotuvės, ambulatorijos ar vaistinės, o artimiausi šie objektai – Anykščiuose. Transporto problema taip pat aktuali – viešojo transporto grafikas ribotas, todėl senyvo amžiaus gyventojams kyla sunkumų pasiekti reikiamas paslaugas.

Nepaisant to, Elmininkų bendruomenė turi ryškų potencialą. Geografinė padėtis – netoli turizmo traukos centro Anykščių – leidžia vystyti įvairias paslaugas turistams: kaimo turizmo sodybas, edukacines programas, gamtos stebėjimo stovyklas. Bendruomenė svarsto apie socialinio verslo modelius, kuriais būtų galima sukurti papildomų pajamų šaltinius ir darbo vietas vietos žmonėms.

Elmininkų bendruomenė yra nedidelė, tačiau gyvybinga ir tvirta kaimo bendruomenė, turinti aiškią veiklos viziją, patirties įgyvendinant projektus ir norą kurti kokybiškesnį gyvenimą savo aplinkoje. Nors demografinės ir infrastruktūrinės problemos yra iššūkis, stiprus socialinis kapitalas ir aktyvi lyderystė leidžia tikėtis, kad Elmininkai taps pavyzdžiu kitiems Lietuvos kaimams, kaip galima kurti šiuolaikišką, bet tradicijomis paremtą kaimo gyvenimą.

Kaip bendruomenėje suprantamas interesų atstovavimas (advokacija)?

Advokacija Elmininkų bendruomenėje – tai procesas, kuriuo atstovaujami bendruomenės interesai ir siekiama pokyčių. Ji orientuota į sprendimų priėmėjų įtraukimą ir problemų sprendimą. Advokacija padeda išryškinti bendruomenei svarbius klausimus ir užtikrinti, kad jie būtų girdimi.

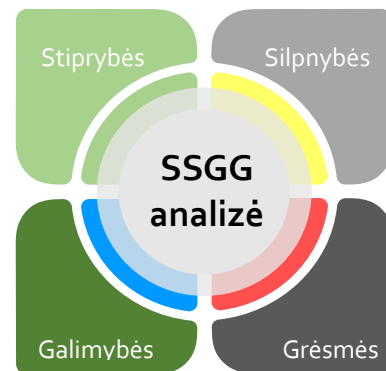
Pagrindinės veiklos apima švietimą, informacijos sklaidą ir dialogo kūrimą su valdžia ar partneriais. Taip pat skatinamas bendruomenės narių dalyvavimas sprendžiant problemas.

Advokacijos tikslas – ilgalaikiai pokyčiai, kurie pagerina bendruomenės gyvenimą.

Advokacija stiprina bendruomenės balsą ir užtikrina jos interesų atstovavimą.

SSGG analizė

Identifikuotos stiprybės nurodo Elmininkų bendruomenės privalumus, kuriuos galima atskleisti pasinaudojant tam tikromis galimybėmis. Silpnybės, tuo tarpu, išryškina bendruomenės silpnąsias savybes, dėl kurių, kartu su išorinėmis aplinkybėmis, gali kilti grėsmės.

STIPRYBĖS	GALIMYBĖS
• Aktyvi ir motyvuota bendruomenė, gebanti inicijuoti bei įgyvendinti įvairaus pobūdžio vietos projektus. • Gyvos religinės ir kultūrinės tradicijos, kurios stiprina vietos tapatybę ir bendruomeninį ryšį (Gegužinių pamaldos, gastrominės tradicijos, medžio drožybos tradicijos). • Augantis jaunų šeimų skaičius, rodantis demografinį atsinaujinimo potencialą. • Turimos bendruomenės patalpos su pagrindine inžinerine baze, tinkamos tolesniam modernizavimui. • Aiškiai artikuliuoti vietos poreikiai, susiję su paslaugų prieinamumu ir kokybės gerinimu. • Veiklos kryptingumas, grįstas savarankiškumo, sveikatinimo ir edukacinių iniciatyvų plėtra.	➤ Alternatyvios energijos sprendimų diegimo programos (oras–vanduo sistema), mažinantis eksploatacines išlaidas ir prisidedantis prie tvarumo. ➤ Vietinio kulinarinio paveldo edukacijų paklausa ir poreikis, kaip priemonė stiprinti kultūrinę tapatybę ir kurti papildomą turizmo vertę. ➤ Bendruomeninių paslaugų plėtros finansavimo priemonės (skalbykla, pirtis, virtuvė), tenkinanti vietos gyventojų kasdienius poreikius. ➤ Skaitmeninio raštingumo ugdymo programos Lietuvoje, galimybė didinti gyventojų skaitmeninį raštingumą. ➤ Sveikatinimo projektų ir infrastruktūros plėtros finansavimo galimybės bendruomenėms (mini SPA, poilsio zona), prisidedanti prie fizinės ir emocinės gerovės stiprinimo.
SILPNYBĖS	GRĖSMĖS
• Neefektyvi esama šildymo sistema, nebeatitinkanti komforto ir energinio efektyvumo standartų. • Virtuvės infrastruktūros trūkumas, apsunkinantis edukacinių ir maisto gamybos veiklą vykdymą.	➤ Didėjančios energetikos ir statybinių sprendimų kainos, galinčios apsunkinti numatytų investicijų įgyvendinimą. ➤ Nepakankamas ilgalaikis finansinis užtikrinimas, keliantis riziką bendruomeninių paslaugų tęstinumui.

- Nepakankama buitinė bazė (skalbimo, džiovinimo galimybės), ribojanti paslaugų spektrą gyventojams.
- Žmogiškųjų resursų trūkumas, ypač koordinuojant nuolatinės paslaugas ir projektus.
- Ribotos informacinių technologijų kompetencijos, ypač tarp vyresnio amžiaus gyventojų.
- Pavėžėjimo paslaugų nebuvimas, sudarantis kliūtis mažesnio mobilumo gyventojų įtraukimui.
- Ribotos administracinės ir vadybinės kompetencijos, reikalingos tvariam paslaugų valdymui.

- Ribotos administracinės ir vadybinės kompetencijos, reikalingos tvariam paslaugų valdymui.
- Nepastovi valstybės ir savivaldybių parama, galinti turėti įtakos projektų įgyvendinimo spartai.
- Demografinė disproporcija, kai vyresnio amžiaus gyventojų dauguma lemia ribotą paslaugų įvairovės poreikį.
- Biurokratiniai ir procedūriniai trukdžiai, stabdantys infrastruktūrinių projektų įgyvendinimą.

Misija, vizija ir vertybės

Strategijos rengimo metu suformuluota bendruomenės Vizija ir misija

VIZIJA

Elmininkai – gyvų tradicijų kaimas, čia gyvenimas kuriamas rankomis ir širdimi

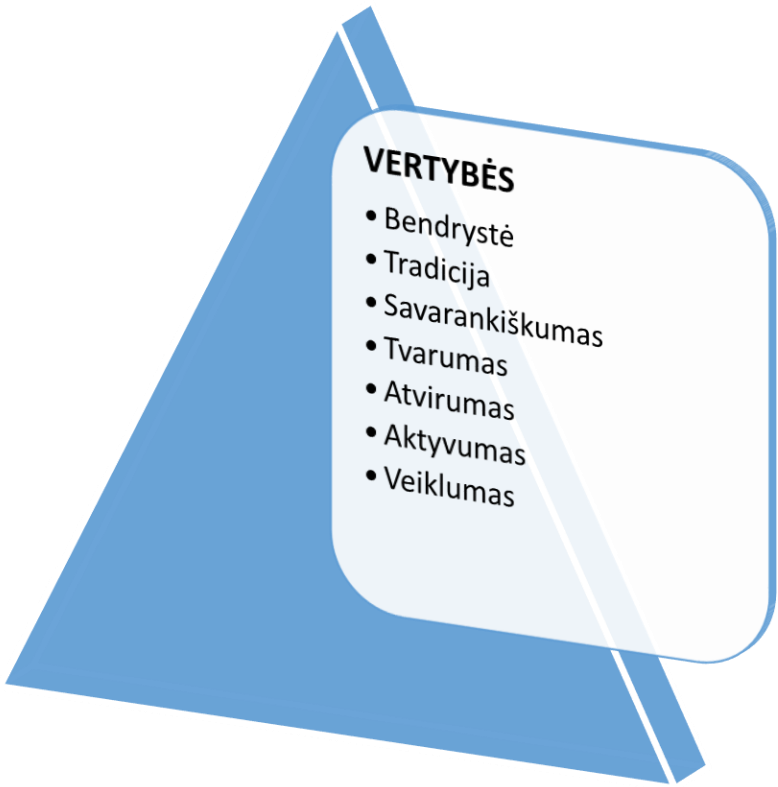
MISIJA

Kurti patrauklią, funkcionalią ir visiems atvirą gyvenamąją aplinką, stiprinant bendruomeniškumą, puoselėjant viešąsias erdves, skatinant jaunų šeimų įsikūrimą bei plėtojant vietos poilsio ir sveikatinimo infrastruktūrą.

*Kartu su vizijos ir misijos formuluotėmis, identifikuotos ir pagrindinės **vertybės**, kuriomis savo veikloje vadovaujasi bendruomenė.*

VERTYBĖS

- Bendrystė – tikime, kad stipri bendruomenė kuriama per buvimą kartu, dalinimąsi idėjomis ir pagalbą vieni kitiems.
- Tradicija – saugome ir tęsiame vietos kultūros ir dvasinio gyvenimo tradicijas, tokias kaip Gegužinės pamaldos.
- Savarankiškumas – kuriame vietines paslaugas ir infrastruktūrą, kurios leidžia mums patiems spręsti savo gyvenimo kokybės klausimus.
- Tvarumas – puoselėjame atsakingą santykį su aplinka ir ištekliais – nuo šiltnamio iki vištidės, nuo parko iki kempingo.
- Atvirumas – esame bendruomenė, atvira naujoms šeimoms, idėjomis, bendradarbiavimui ir pokyčiams.
- Veiklumas – imlumą darbui ir konkretų veikimą laikome pagrindu tikram pokyčiui – patys kuriame tai, ko mums reikia.

VERTYBĖS

- Bendrystė
- Tradicija
- Savarankiškumas
- Tvarumas
- Atvirumas
- Aktyvumas
- Veiklumas

Tikslai, uždaviniai ir veiklos

Eil. Nr.	Pavadinimas	Siekiamas rodiklis	Laikotarpis	Finansavimo šaltinis
1.	Tikslas. Gerinti bendruomenės infrastruktūrą ir energetinį efektyvumą			
1.1.	Uždavinys. Padidinti energetinį pastato efektyvumą, modernizuoti bendruomenės pastato šildymo sistemą			
1.1.1.	Veikla. Parengti darbo projektą ir gauti statybos leidimus Įgyvendinimo aprašymas: Šios veiklos metu bus inicijuotas kompleksinis techninės dokumentacijos rengimo procesas, apimantis energinio efektyvumo priemonių įgyvendinimą ir šildymo sistemos atnaujinimą Elmininkų bendruomenės pastate. Siekiant užtikrinti projekto įgyvendinimo teisėtumą, efektyvumą ir atitikimą statybos techniniams reglamentams, bus pasitelkta atestuota projektavimo įmonė, turinti praktinės patirties dirbant su visuomeninės paskirties pastatais kaimo vietovėse. Projektavimo darbai apims šildymo sistemos modernizavimo sprendinių, pastato atitvarų šiltinimo, nuotekų sistemos įrengimo bei kitų su energetiniu efektyvumu susijusių statybos sprendimų detalizavimą. Parengus darbo projektą, numatoma inicijuoti statybos leidimų išdavimo procedūras per INFOSTATYBA sistemą, įtraukiant savivaldybės administraciją ir kitas institucijas. Paruošta dokumentacija taps pagrindu tolimesniems rangos darbams ir užtikrins, kad techniniai sprendimai būtų įgyvendinami laikantis aukščiausių kokybės standartų.	Parengtas 1 darbo projektas su visais privalomais suderinimais ir statybos leidimu (-ais).	2025 - 2026	ES fondų lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos, kitų fondų lėšos.

1.1.2.	Veikla. Įrengti naują šildymo sistemą Įgyvendinimo aprašymas: Atsižvelgiant į šiuo metu naudojamos šildymo sistemos neefektyvumą (moraliskai ir techniškai pasenęs kieto kuro katilas), planuojama diegti inovatyvų ir ekonomiškai tvarų sprendimą – šilumos siurblio sistema (oras–vanduo) arba kita atsinaujinančia energija paremta technologija, priklausomai nuo darbo projekte pateiktų rekomendacijų. Šios investicijos leis ženkliai sumažinti šilumos praradimus, palengvins pastato eksploatavimą, sumažins išlaidas bei prisidės prie klimato kaitos švelninimo tikslų. Šildymo sistemos įrengimo metu bus demontuoti senieji komponentai, sumontuoti nauji šilumos gamybos ir paskirstymo įrenginiai, apšiltinti vamzdynai, įrengta automatinė temperatūros reguliavimo ir valdymo sistema. Darbai bus vykdomi pasitelkus kvalifikuotą rangovą, o po įrengimo bus atlikta sistemos testavimo ir derinimo procedūra, užtikrinanti visų komponentų funkcionavimą ir efektyvumą.	Įdiegta ir pradėta eksploatuoti 1 energiją taupanti šildymo sistema bendruomenės pastate.	2026	Bendruomenės lėšos, ES fondų lėšos
1.1.3.	Veikla. Atlikti pastato šiltinimo ir remonto darbus Įgyvendinimo aprašymas: Įgyvendinant šią veiklą bus siekiama maksimaliai sumažinti pastato šilumos nuostolius per išorines atitvaras, tuo pačiu pagerinant mikroklimato sąlygas patalpose. Darbai bus atliekami laikantis STR reikalavimų bei A klasės energinio efektyvumo kriterijų. Numatyta išorinių sienų šiltinimo sistema (polistireninio putplasčio arba	Apšiltinta ne mažiau kaip 200 m ² išorinių atitvarų (sienos, stogas, cokoliai). Įgyvendintas 1 kompleksinis vidaus patalpų atnaujinimo (remonto) ciklas.	2026 - 2027	ES programų lėšos, savivaldybės biudžetas

	mineralinės vatos sprendimai), stogo arba perdangos apšiltinimas bei cokolio izoliacija. Bus tvarkomi pažeisti konstrukciniai elementai, atliekami minimalūs remonto ir apdailos darbai. Papildomai planuojama įrengti naują garo ir drėgmės izoliacijos sluoksnį bei pagerinti langų ir durų sandarumą. Šie darbai tiesiogiai prisidės prie bendruomenės narių komforto, o taip pat užtikrins pastato ilgaamžiškumą ir ekonomišką eksploatavimą.			
1.1.4.	Veikla. Įrengti bendruomenės pastato nuotekų sistemą Įgyvendinimo aprašymas: Kadangi esamas nuotekų šalinimo sprendimas yra nepakankamas (arba iš viso neegzistuoja), planuojama įrengti autonominę nuotekų valymo sistemą, atitinkančią aplinkosauginius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus. Atsižvelgiant į technines galimybes, bus pasirinkta biologinio valymo įranga su rezervuarais, užtikrinanti efektyvų buitinių nuotekų tvarkymą mažo intensyvumo visuomeninės paskirties objekte. Šios sistemos įrengimas yra būtina sąlyga kitiems bendruomenės veiklos plėtros etapams – ypač virtuvės įrengimui, higieninių patalpų naudojimui renginių metu, sveikatinimo veikloms. Darbų metu bus iškasta sistema, pakloti vamzdynai, sumontuotas valymo įrenginys ir atlikti bandymai. Prireikus – parengta eksploataavimo instrukcija ir darbuotojų apmokymai.	Įrengta 1 centralizuota arba autonominė nuotekų tvarkymo sistema bendruomenės pastate.	2026 - 2027	ES programų lėšos, savivaldybės biudžetas

1.2.	Uždavinys. Gerinti, gražinti bendruomenės teritorijos gerbūvį			
1.2.1.	Veikla. Sutvarkyti privažiavimą prie bendruomenės namų Įgyvendinimo aprašymas: Esamas privažiavimas prie Elmininkų bendruomenės pastato yra prastos būklės: kelio danga nelygi, vietomis išgrįsta, tačiau netinkama nuolatiniam naudojimui esant nepalankioms oro sąlygoms (lietingu, žiemos metu). Tai riboja gyventojų, ypač vyresnio amžiaus, mobilumą, trukdo paslaugų teikimui ir renginių organizavimui. Veiklos įgyvendinimo metu planuojama atlikti kelio pagrindo paruošimo, dangos įrengimo bei bortelių ir paviršinio vandens nuvedimo darbus. Priklausomai nuo projektinių sprendimų ir galimų finansavimo galimybių, privažiavimas bus grįstas trinkelėmis, žvyru arba asfaltuotas. Darbai bus atliekami pasitelkiant kvalifikuotus rangovus, pagal galiojančius kelių tiesimo techninius reglamentus. Užtikrinus tinkamą susisiekimą su bendruomenės centru, padidės vietos patrauklumas, gyventojų pasiekiamumas ir paslaugų prieinamumas.	Sutvarkyta ne mažiau kaip 100 metrų privažiavimo kelio prie bendruomenės pastato.	2026	Fondų lėšos, bendruomenės lėšos
1.2.2.	Veikla. Įrengti apšvietimą, takus, mažosios architektūros elementus ir automobilių stovėjimo vietas su el. pakrovimo stotele Įgyvendinimo aprašymas: Bendruomenės teritorijos gerbūvio gerinimas apims kelių integruotų elementų įgyvendinimą: apšvietimo infrastruktūros įrengimą (LED šviestuvai su laiko/rankiniu valdymu), pėsčiųjų takų tiesimą (iš trinkelės ar kitos ilgaamžės dangos), poilsio zonų	Įrengta ne mažiau kaip 200 metrų pėsčiųjų takų su LED apšvietimu. Įrengta 1 automobilių stovėjimo aikštelė su 6 vietomis, iš jų 1 vieta – elektromobilių pakrovimui. Įrengta ne mažiau kaip 10 mažosios	2028	ES fondų lėšos, savivaldybės lėšos, bendruomenės lėšos

	formavimą su suolais, šiukšliadėžėmis, informaciniais stendais bei automobilių stovėjimo aikštelės įrengimą su elektromobilių pakrovimo stotele. Planuojama, kad takų sistema bus logiškai integruota į esamą pastato struktūrą ir leis saugiai judėti tamsiuoju paros metu. Apšvietimas pagerins saugumą, sumažins nusikalstamumo riziką, sudarys palankesnes sąlygas vakariniams renginiams ar edukacijoms. Elektromobilių stotelė bus pritaikyta kaimo vietovės srautui (1 dvigubas lizdas, 22 kW galios), leisdamą žengti žingsnį link tvaresnės mobilumo kultūros.	architektūros elementų (suolai, šiukšliadėžės, stendai).		
1.2.3.	Veikla. Įrengti lauko treniruoklius, pritaikytus skirtingo amžiaus gyventojų fiziniam aktyvumui Įgyvendinimo aprašymas: Atsižvelgiant į bendruomenės tikslą skatinti sveiką gyvenseną ir fizinį aktyvumą, planuojama įrengti lauko treniruoklių aikštelę, pritaikytą įvairaus amžiaus ir fizinio pasirengimo gyventojams. Tokia infrastruktūra suteiks galimybę gyventojams, ypač vyresnio amžiaus žmonėms, saugiai ir reguliariai mankštintis lauke, tuo pačiu stiprinant bendruomeninį ryšį. Treniruokliai bus įrengiami ant specialios pagrindo dangos, laikantis saugumo reikalavimų, o jų komplektacija apims balansinius, kardio, tempimo ir jėgos treniruoklius. Bus įrengta ir informacinė lenta su treniruoklių naudojimo instrukcijomis. Veikla apims ne tik infrastruktūros diegimą, bet ir įvairius užsiėmimus bendruomenei apie taisyklingą	Įrengta 1 lauko treniruoklių aikštelė. Įrengta ne mažiau kaip 8 treniruokliai, pritaikyti skirtingoms amžiaus grupėms. Surengtas bent 1 edukacinis užsiėmimas apie treniruoklių naudojimą.	2028	ES fondų lėšos, savivaldybės lėšos, bendruomenės lėšos

	treniruoklių naudojimą, skatinant ilgalaikį jų pritaikymą.			
2.	Tikslas. Vystyti vietos paslaugas, atliepiančias gyventojų kasdienius poreikius			
2.1.	Uždavinys. Plėtoti bendruomenines paslaugas			
2.1.1.	Veikla. Įsigyti didelės talpos skalbimo ir džiovinimo įrangą Įgyvendinimo aprašymas: Atsižvelgiant į bendruomenės narių poreikius – ypač vyresnio amžiaus, vienišų, socialiai pažeidžiamų gyventojų ir jaunų šeimų – planuojama įdiegti bendro naudojimo skalbyklą. Įsigyta skalbimo ir džiovinimo įranga užtikrins higieniškų buities paslaugų prieinamumą vietoje, sumažins kaštus ir laiką, kurį gyventojai šiuo metu skiria vykdami į Anykščių miestą ar kitas gyvenvietes. Tai ypač svarbu žiemos metu ar turintiems ribotą judumą. Bus įsigyti du profesionalūs, didelės talpos (min. 10–12 kg) įrenginiai – skalbyklė ir džiovyklė, atitinkantys A++ klasės energinio efektyvumo standartus. Įranga bus pastatyta bendruomenės pastate, pritaikant tam skirtą patalpą pagal higienos normų reikalavimus (vėdinimas, elektros galia, vandens tiekimas ir nutekėjimas).	Įsigyta ir įrengta 1 skalbimo mašina bei 1 džiovinimo įrenginys. Sukurta 1 viešai prieinama bendruomenės skalbykla.	2026	Savivaldybės lėšos
2.1.2.	Veikla. Įsigyti aplinkos tvarkymo įrangą ir techniką Įgyvendinimo aprašymas: Siekiant užtikrinti švarią, tvarkingą bei estetišką viešąją aplinką prie bendruomenės pastato ir kitose naudojamose teritorijose (edukacinės erdvės, poilsio zonos,	Įsigyta ne mažiau kaip 3 aplinkos tvarkymo įrenginiai (traktoriukas, krūmapjovė, pūstuvai ir kt.). Sukurtas 1 įrangos naudojimo grafikas arba taisyklės.	2027	Savivaldybės lėšos, ES fondų lėšos

	takai), planuojama įsigyti bazinę aplinkos priežiūros įrangą. Į šį komplektą galėtų įeiti: traktoriukas-žoliapjovė, krūmapjovė, sniego stumdytuvas, lapų pūstuvai ar universalus daugiafunkcinis įrenginys su keičiamais priedais. Turint šią įrangą, būtų galima savarankiškai atlikti aplinkos priežiūros darbus, nepriklausant nuo rangovų ar sezoniškumo, o tai užtikrintų nuolatinę teritorijų priežiūrą, stiprintų bendruomenės savarankiškumą ir savininkiškumą. Įranga būtų laikoma bendruomenės ūkio patalpose, o jos naudojimą administruotų paskirtas atsakingas asmuo.			
2.1.3.	Veikla. Įsigyti įrangą bendruomenės virtuvei Įgyvendinimo aprašymas: Virtuvės įranga bus naudojama tiek edukacinei veiklai („Aukštaitiška virtuvė“ programai), tiek kasdienėms reikmėms – renginių metu, socialinėms paslaugoms ar vietos verslumo skatinimui. Atsižvelgiant į poreikius, planuojama įsigyti profesionalią (ar pusiau profesionalią) buitinę techniką: kaitlentę, orkaitę, šaldytuvą, indaplovę, mikrobangų krosnelę, darbo stalus, virtuvės spinteles, smulkesnę įrangą (puodus, indus, įrankius). Įranga bus diegiama atnaujintoje patalpoje, užtikrinant atitiktį visuomenės sveikatos saugos ir priešgaisrinės saugos reikalavimams. Virtuvė taps svarbiu centru edukacijoms, savanorystei, renginiams bei kasdieniam bendruomenės funkcionavimui.	Įsigyta ne mažiau kaip 10 virtuvės įrangos vienetų. Įrengta 1 pilnai funkcionuojanti virtuvės zona bendruomenės pastate.	2027 - 2028	ES fondų lėšos, privačios paramos lėšos

2.1.4.	Veikla. Įrengti tinkamas patalpas veiklai ir paslaugų teikimui Įgyvendinimo aprašymas: Planuojama atlikti vidinius pritaikymo ir pertvarkymo darbus bendruomenės pastato viduje – suformuojant atskiras erdves (skalbykla, virtuvė, sanitariniai mazgai, paslaugų priėmimo zona). Darbai apims pertvarų įrengimą, grindų, lubų, sienų apdailą, elektros ir santechnikos sprendinių korekcijas, vėdinimo įrengimą. Taip bus suformuota funkcionali, higienos normas atitinkanti infrastruktūra, leidžianti ilgalaikį paslaugų teikimą. Numatyta erdves pritaikyti žmonėms su specialiaisiais poreikiais – įėjimas be laiptų, pakankamas manevravimo plotas.	Įrengta ir atnaujinta ne mažiau kaip 50 m ² paslaugų teikimui skirtų patalpų. Sukurtos 2 funkcinės zonos (virtuvė ir skalbykla).	2027 - 2028	ES fondų lėšos, privačios paramos lėšos
2.1.5.	Veikla. Parengti paslaugų naudojimosi taisykles Įgyvendinimo aprašymas: Siekiant skaidraus ir efektyvaus paslaugų valdymo, planuojama parengti vidaus tvarkos taisykles, kurios reglamentuos bendruomeninės įrangos ir patalpų naudojimą. Dokumente bus numatyti: registracijos ir rezervavimo tvarka, naudojimosi laikas, atsakomybės paskirstymas, įkainiai (jei taikomi), naudojimo apribojimai, kontaktinis asmuo ir tvarkos pažeidimų prevencijos priemonės. Taisyklės bus aptartos su bendruomenės taryba ir pristatytos nariams susirinkimo metu, kad būtų užtikrintas skaidrumas, bendruomeninis susitarimas ir paslaugų prieinamumas visiems.	Parengtos 2 paslaugų naudojimo taisyklės (virtuvės ir skalbyklos). Taisyklės viešai paskelbtos bendruomenės skelbimų lentoje ar internetinėje erdvėje.	2027 - 2028	ES fondų lėšos, privačios paramos lėšos
2.2.	Uždavinys. Sukurti pavėžėjimo paslaugos modelį			

2.2.1.	Veikla. Išanalizuoti gyventojų poreikius Igyvendinimo aprašymas: Veikla prasidės tiksline poreikių analize, siekiant aiškiai identifikuoti Elmininkų kaimo gyventojų mobilumo problemas ir su tuo susijusius socialinius bei infrastruktūrinius iššūkius. Analizė apims vyresnio amžiaus žmonių, negalią turinčių asmenų, tėvų su mažamečiais vaikais, nedirbančių asmenų bei neturinčių nuosavo transporto gyventojų segmentus. Bus parengta ir įgyvendinta anoniminė apklausa (spausdinta ir skaitmeninė forma), organizuojami fokus grupių pokalbiai arba gyventojų susirinkimai, kurių metu bus renkami duomenys apie: pageidaujamas kelionės kryptis (Anykščiai, Troškūnai), kelionės dažnumą, paros laiką, specialiuosius poreikius (lydėjimo, neįgaliųjų vežimo ir pan.), gyventojų pasirengimą prisidėti prie paslaugos išlaikymo. Remiantis surinktais duomenimis, bus parengta išsami analizė su vizualinėmis schemomis, kuri taps pagrindu sprendimų priėmimui ir komunikacijai su partneriais.	Atlikta 1 gyventojų apklausa su ne mažiau kaip 50 atsakymų. Parengta 1 gyventojų pavėžėjimo poreikių analizė (raštu, su lentelėmis/grafikais).	2026	Bendruomenės lėšos.
2.2.2.	Veikla. Nustatyti galimus partnerius (savivaldybė, NVO) Igyvendinimo aprašymas: Atsižvelgiant į tai, kad bendruomenė neturi nuosavo transporto ir negali viena savarankiškai teikti reguliarios pavėžėjimo paslaugos, būtina ankstyvoje stadijoje įtraukti galimus partnerius. Tai gali būti: Anykščių rajono savivaldybė (komunalinio transporto organizatorius), socialinės paramos centras (turintis tarnybinį	Identifikuoti ne mažiau kaip 3 potencialūs partneriai. Surengta ne mažiau kaip 2 darbo susitikimai su partneriais. Parengtas 1 preliminarus bendradarbiavimo modelis arba ketinimų protokolas.	2026	Bendruomenės lėšos

	transportą), vietinės nevyriausybinių organizacijos, turinčios mikroautobusų, parapijos ar verslo atstovai. Planuojama organizuoti 2–3 darbo susitikimus, kurių metu būtų pristatyta gyventojų analizė, diskutuojama apie galimas paslaugų formas: dalijamasis transportas, socialinis vežimas, maršrutinės schemos pritaikymas. Taip pat bus išnagrinėtos bendradarbiavimo teisinės formos (bendri projektai, paslaugų pirkimas, savivaldybės dotacija). Tikslas – pasiekti susitarimą dėl partnerystės ir galimo praktinio modelio testavimo.			
2.2.3.	Veikla. Sukurti tvarkaraštį, rezervavimo ir informavimo sistemą Igyvendinimo aprašymas: Šios veiklos metu bus suformuotas konkretus pavėžėjimo paslaugos modelis: tvarkaraštis, registracijos sistema ir informacinis kanalas, skirtas gyventojams. Atsižvelgiant į atliktą analizę, bus parengtas grafikas (antradieniais – į Anykščių polikliniką, penktadieniais – į turgų, kultūros renginius), numatytas galimas registracijos kanalas (telefonu pas seniūnaitį, internetu arba per bendruomenės atstovą). Planuojama parengti ir išplatinti informacinį lankstinuką visiems namų ūkiams, sukurtas skaitmeninis informacinis stendas bendruomenės patalpose, o aktuali informacija būtų reguliariai atnaujinama Facebook paskyroje. Taip pat bus išbandytas pilotinis vieno mėnesio bandymų laikotarpis, po kurio modelis būtų koreguojamas.	Parengtas 1 pavėžėjimo paslaugos tvarkaraštis (pdf. ir fiziniu formatu). Sukurta 1 rezervavimo sistema (telefonu arba internetu). Informuota ne mažiau kaip 100 gyventojų (per skrajutes, susitikimus, socialinę žiniasklaidą). Įvykdytas bent 1 mėnesio trukmės pilotinis paslaugos bandymas.	2027	Savivaldybės lėšos, ES fondų lėšos

3.	Tikslas. Stiprinti bendruomenės socialinę ir kultūrinę veiklą			
3.1.	Uždavinys. Vystyti edukacines veiklas ir tradicijų tęstinumą			
3.1.1.	Veikla. Parengti edukacinę maisto programą „Aukštaitiška virtuvė“ Įgyvendinimo aprašymas: Pagrindinis šios veiklos tikslas – išsaugoti, skleisti ir gyvai perduoti Elmininkų krašto gastronomicinį paveldą, perduodant vietos receptus, ruošimo būdus, produktų derinimo tradicijas bei jų istorinį kontekstą. Numatyta suformuoti edukacinę programą, orientuotą į vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų grupes. Bus bendradarbiaujama su vyresniais bendruomenės nariais – žinių saugotojais ir šeimininkėmis, kurios parengs receptų rinkinius, išplėtotus pasakojimais, autentiškais ingredientais ir gaminimo metodais. Įtraukta ir maisto istorijos bei tradicijų dalis – pasakojimai apie šventinius patiekalus, ūkišką maisto ruošą, tradicinį sandėliavimą. Programą sudarys mažiausiai 4 moduliai: 1) kasdienė virtuvė, 2) šventinė virtuvė, 3) vaikų kulinarija, 4) sveikesni aukštaitiški patiekalai. Veiklos bus integruotos į renginius, šventes, mokymus, o programa galės būti siūloma ir lankytojams kaip kultūrinė paslauga.	Parengta 1 edukacinė maisto programa (raštu, su moduliais ir aprašais). Įgyvendinta mažiausiai 4 praktinės edukacijos per metus.	2028	Bendruomenės lėšos
3.1.2.	Veikla. Įrengti virtuvę maisto gamybai ir edukacijai Įgyvendinimo aprašymas: Siekiant užtikrinti programos įgyvendinimą ir kitų bendruomenės veiklų sklandų funkcionavimą, numatoma įrengti specializuotą virtuvės zoną bendruomenės pastate. Ši erdvė bus ne tik maisto gamybos vieta, bet ir socialinis bei	Įrengta 1 edukacinė-ūkio virtuvė bendruomenės pastate. Užtikrinta galimybė vienu metu dalyvauti edukacijoje bent 10 asmenų.	2028	Bendruomenės lėšos, savivaldybės lėšos

	edukacinis centras, kur vyks maisto ruošos pamokos, degustacijos, savanorystės veiklos. Virtuvė bus suprojektuota pagal visuomeninio naudojimo reikalavimus, su išskirtu darbo paviršiumi edukacijoms, išlaikant gerą matomumą dalyviams. Įranga apims: didelės talpos šaldytuvą, viryklę, orkaitę, kriauklę su karšto vandens tiekimu, stalus, spinteles, indus. Taip pat numatytas apšvietimas, vėdinimo ir saugos sprendimai. Virtuvė taps universali erdvė – tinka tiek maisto gamybai, tiek kūrybiniams susitikimams, edukacijoms ir kaimo turizmo priėmimui.			
3.1.3.	Veikla. Organizuoti tradicinius renginius ir paslaugų teikimą Įgyvendinimo aprašymas: Elmininkuose aktyviai gyvuoja religinės ir tautinio tapatumo tradicijos – Gegužinių pamaldos, Rasos, Vėlinių minėjimai. Ši veikla siekia ne tik išsaugoti šiuos renginius, bet ir išplėsti jų turinį, padaryti juos atviresnius jaunimui, šeimoms, kraštiečiams ir lankytojams. Organizavimas apims: pasirengimo darbus (scenos, dekoracijos, informavimas), programos formavimą (muzika, pasakojimai, edukacijos), savanorių įtraukimą, renginių įamžinimą (foto/video). Vienas iš tikslų – į renginius įtraukti skirtingas amžiaus grupes ir kurti tarpgeneracinį ryšį. Ilgainiui dalis renginių galės būti įtraukti į Anykščių rajono kultūrinių renginių tinklą, prisidedant prie turizmo srautų pritraukimo.	Suorganizuoti ne mažiau kaip 3 tradiciniai renginiai per metus. Renginiuose dalyvavo ne mažiau kaip po 50 bendruomenės narių ir svečių.	2026 - 2030	Bendruomenės lėšos, savivaldybės lėšos

3.1.4.	Veikla. Organizuoti švietėjiškus renginius, didinti gyventojų informacinių technologijų raštingumą ir gebėjimus naudotis e-paslaugomis Igyvendinimo aprašymas: Dalis bendruomenės, ypač vyresnio amžiaus gyventojai, susiduria su sunkumais naudojantis išmaniaisiais įrenginiais, valstybės elektroninėmis paslaugomis (deklaracijos, sveikatos sistemos, registracijos, bankininkystė). Siekiant mažinti skaitmeninę atskirtį, numatyta organizuoti IT raštingumo mokymų ciklą. Mokymai vyks grupėmis po 5–10 asmenų, pasitelkus savanorius arba partnerius (bibliotekininkus, mokytojus, IT specialistus). Bus kuriamos praktinės užduotys: kaip prisijungti prie E.sveikata, užsiregistruoti pas gydytoją, naudotis mobiliuoju parašu, naršyti saugiai. Renginiams bus parengta aiški metodinė medžiaga, kuria galės naudotis ir individualiai. Taip pat numatytas skaitmeninio savanorio įtraukimas (mokinys ar jaunuolis padeda senjorui).	Suorganizuoti ne mažiau kaip 3 IT raštingumo renginiai per metus. Ne mažiau kaip 20 asmenų įgijo praktinių įgūdžių naudotis e-paslaugomis.	2026 -2030	Bendruomenės lėšos, savivaldybės lėšos
3.2.	Uždavinys. Plėtoti kultūrinę ir kūrybinę saviraišką bendruomenėje			
3.2.1.	Veikla. Rengti vietos meno ir muzikos vakarus, parodas, kūrybines dirbtuves Igyvendinimo aprašymas: Siekiant stiprinti bendruomenės narių kultūrinę įtrauktį, planuojama organizuoti įvairaus formato kūrybinius vakarus, kurie apimtų muzikinius pasirodymus, poezijos skaitymus, dailės ar fotografijos parodas, teatrinės improvizacijos bei rankdarbių dirbtuves. Šie renginiai	Suorganizuota ne mažiau kaip 6 kūrybiniai renginiai/metus. Dalyvavo ne mažiau kaip 20 kūrėjų ar menininkų (bendruomenės nariai ir kviestiniai). Įrengta 1 nuolatinė vietos kūrinių ekspozicijos erdvė.	2026 - 2030	ES lėšos, Kultūros tarybos lėšos

	orientuoti į bendruomenės narių kūrybiškumo skatinimą ir saviraiškos galimybių plėtrą, taip pat – į vietos talentų viešinimą ir palaikymą. Renginių ciklas vyks reguliariai (kartą per mėnesį ar sezoną), pasitelkiant tiek profesionalius meno žmones (muzikantus, dailininkus), tiek pačius gyventojus. Kūrybinės dirbtuvės bus skirtos ir vaikams, ir suaugusiems – nuo atvirukų gamybos iki dekupažo ar lėlių teatro. Planuojama įkurti nedidelę ekspozicijos erdvę, kurioje būtų nuolat eksponuojami bendruomenės kūriniai. Šios veiklos stiprins tarpusavio ryšį, padės įveikti socialinę izoliaciją, o taip pat kurs pridėtinę kultūrinę vertę Elmininkams.			
3.2.2.	Veikla. Skatinti gyventojų iniciatyvas kurti, dalintis pasakojimais, fotografijomis, rankdarbiais Įgyvendinimo aprašymas: Elmininkų bendruomenė siekia įgalinti gyventojus tapti ne tik renginių dalyviais, bet ir turinio kūrėjais. Šiai veiklai įgyvendinti bus inicijuota gyventojų pasakojimų, prisiminimų, fotografijų ir rankdarbių rinkimo bei viešinimo kampanija. Tikslas – surinkti kuo daugiau asmeninių istorijų, atspindinčių vietos identitetą, kultūrinį paveldą, buities detales, migracijos patirtis, gyvenimo kaime transformacijas. Pasakojimai ir vizualinė medžiaga bus skelbiami bendruomenės stenduose, leidinyje ar Facebook puslapyje. Vėliau planuojama parengti „Elmininkų žmonių istorijų“ ekspoziciją arba stendinę parodą, galinčią keliauti per regioną. Veikla bus koordinuojama per vietos savanorius ir jaunimo įsitraukimą – jaunuoliai gali tapti „pokalbių	Surinkta ne mažiau kaip 30 gyventojų istorijų ar prisiminimų. Parengta 1 interaktyvi ekspozicija arba skaitmeninė paroda. Dalyvavo ne mažiau kaip 10 jaunimo savanorių kuriant turinį.	2028 - 2030	ES fondų lėšos, bendruomenės lėšos

	įrašytojais“, fotografais, redaguoti tekstus ar maketuoti turinį.			
3.2.3.	Veikla. Bendradarbiauti su kultūros įstaigomis dėl renginių, edukacijų ir meninių projektų Įgyvendinimo aprašymas: Planuojama aktyviai bendradarbiauti su Anykščių rajono kultūros centrais, bibliotekomis, muziejais, regiono dailininkų ar literatų draugijomis bei kitomis kultūros organizacijomis. Toks bendradarbiavimas padidins renginių įvairovę, leis pasinaudoti kultūros įstaigų resursais (scena, garso įranga, edukatoriai), suteiks galimybę Elmininkų bendruomenei tapti pilnateise kultūrinio tinklo dalyve. Konkretūs planai – organizuoti jungtinius renginius (regioninių dainų vakarą), menines rezidencijas (savaitę bendruomenėje gyvena ir kuria menininkas), edukacinius seminarus ar mobiliąsias parodas. Taip pat planuojama teikti jungtinius projektus įvairiems fondams ir konkursams. Svarbus aspektas – į renginius įtraukti įvairias visuomenės grupes (vaikus, jaunimą, senjorus), pritaikyti edukacijas skirtingiems amžiams ir gebėjimams.	Užmegzti ne mažiau kaip 3 bendradarbiavimo ryšiai su kultūros įstaigomis. Įgyvendinta ne mažiau kaip 5 jungtinės veiklos (edukacijos, renginiai, projektai). Dalyvavo ne mažiau kaip 100 bendruomenės narių ir regiono svečių.	2028 - 2030	ES fondų lėšos, bendruomenės lėšos
4.	Tikslas. Plėtoti sveikatinimo ir poilsio galimybes			
4.1.	Uždavinys. Sukurti sveikatinimo ir poilsio infrastruktūrą			
4.1.1.	Veikla. Įrengti bendruomeninę pirtį ir mini SPA zoną Įgyvendinimo aprašymas: Atsižvelgiant į augantį vietos gyventojų poreikį fizinei, emocinei ir socialinei gerovei, numatoma įkurti	Įrengta 1 pirtis bendruomenės teritorijoje. Sukurta 1 mini SPA zona (terasos, lauko dušas, gultai ar kiti	2027	Bendruomenės lėšos, ES fondų lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos

	nedidelio masto sveikatinimo kompleksą – pirtį su poilsio erdve (vadinamąja mini SPA zona), pritaikytą bendruomenės naudojimui. Tai būtų nekomercinė paslauga, skirta socialinei integracijai, kasdieniam atokvėpiui bei sveikatinimo veikloms, apimančioms kūno ir psichologinį atsipalaidavimą. Planuojama statyti nedidelės talpos garinę arba dūminę pirtį, šalia įrengiant atokvėpio zoną su lauko dušu, gultais, kubilu arba masažo stalais (pagal galimą finansavimą). Naudojama pirtis būtų kūrenama malkomis ar elektriniu šildytuvu. Mini SPA zona bus apželdinta, privati, pritaikyta įvairaus amžiaus naudotojams. Infrastruktūra bus kuriama laikantis higienos normų, su tikslu grafiku, naudojimo taisyklėmis ir galimybe naudotis mažoms grupėms, savanoriškai prisidedant prie priežiūros.	sveikatinimo elementai). Parengtos ir įgyvendintos 1 naudojimo taisyklės.		
4.1.2.	Veikla. Pritaikyti viešąsias erdves rekreacijai: medynų sutvarkymas, naujų sodinimas, suoliukai, takai, apšvietimas Įgyvendinimo aprašymas: Bendruomenės teritorija apima ir žaliąsias zonas, kurios šiuo metu yra nepakankamai sutvarkytos ar menkai išnaudojamos. Numatyta jas paversti pilnaverte rekreacine erdve – šeimoms, senjorams, lankytojams, sveikatinimo ar kultūriniais užsiėmimams. Pirmiausia bus atliktas esamų želdynų ir medynų vertinimas – identifikuojant nudžiūvusius, pavojingus ar neprižiūrimus medžius. Vėliau bus įgyvendintas dalinis kirtimas ir naujų medžių (liepų, kaštonų, ąžuolų) sodinimas. Bus	Pritaikyta rekreacijai ne mažiau kaip 0,3 ha viešosios erdvės. Pasodinta ne mažiau kaip 30 naujų medžių. Įrengta ne mažiau kaip 200 m takų, 10 suolų ir 4 informaciniai stendai.	2026 - 2028	Bendruomenės lėšos, ES fondų lėšos, Sveikatos ministerijos priemonių lėšos

	įrengti natūralūs takai ar trinkelį takeliai, apšvietimas (saulės ar LED), suolai, šiukšliadėžės, edukaciniai informaciniai stendai. Ši veikla turi ne tik poilsinį, bet ir ekologinį, kraštovaizdžio puoselėjimo ir edukacinį tikslą – skatina atsakingą santykį su gamta, įgalina gyventojus aktyviai naudoti erdves neformaliai bendravimui.			
4.1.3.	Veikla. Įrengti prieigą ir pritaikyti pakrantę rekreacijai, poilsiui Įgyvendinimo aprašymas: Netoli Elmininkų yra natūrali vandens telkinio (ar upelio) pakrantė, kuri galėtų būti pritaikyta viešam poilsiui – saulės vonioms, pasivaikščiavimams, gamtos stebėjimui, edukacijoms su vaikais. Šiuo metu prieiga prie šios teritorijos apsunkinta dėl neaiškių takų, neapšviestų ruožų ar užžėlusių zonų. Bus įrengta tvarkinga prieiga su laipteliais, lieptu arba pontoniniu taku (priklausomai nuo reljefo), įrengti suoliukai, pavėsinė ar nedidelė stoginė, apšvietimas, šiukšlių surinkimo sprendimai. Prie pakrantės bus sumontuoti įspėjamieji ženklai, informacinės lentelės apie augalus, gyvūnus ar gamtos saugojimo elgseną. Planuojama zona taps svarbia sveikatinimo dalimi: čia bus galima organizuoti kvėpavimo praktikas, rytinius pasivaikščiavimus, tylios gamtos stebėjimo veiklas. Taip pat tai – erdvė šeimų laisvalaikiui ir socialinei įtraukčiai.	Įrengta 1 rekreacinė pakrantės zona su lieptu/prieiga. Įrengta ne mažiau kaip 5 poilsio elementai (suolai, pavėsinė, šiukšliadėžės, informaciniai ženklai).	2028	Savivaldybės lėšos
4.1.4	Veikla. Įrengti 3 vietų kempingo zoną poilsiautojams su kemperiais Įgyvendinimo aprašymas: Siekdama atliepti augantį vidaus	Įrengta 1 kempingo zona su 3 stovėjimo vietomis kemperiams.	2028	Savivaldybės biudžeto lėšos

	turizmo poreikį, bendruomenė planuoja sukurti paprastą, funkcionalią infrastruktūrą, pritaikytą trumpalaikiam stovyklavimui ar atvykstantiems turistams su kempingais. Kempingo zona būtų nedidelė (3 stovėjimo vietos), bet aprūpinta pagrindiniais patogumais: lygiu pagrindu, elektros jungtimis, atliekų surinkimo sprendimais, informaciniu stendu, viešu tualetu arba prieiga prie bendruomenės patalpų. Ši paslauga būtų nesezoninė, registruojama iš anksto per bendruomenę ar savitarnos formą. Tikslas – ne masinis turizmas, bet bendruomeniškai valdomas mikro poilsio modelis, suderinamas su kaimo aplinka, tvarumu, saugumu ir estetine harmonija.	Įrengtos 3 elektros jungtys, informacinis stendas, 1 biotualetas arba prieiga prie higienos patalpų.		
4.2.	Uždavinys. Skatinti sveiką gyvenseną ir bendruomenės emocinę gerovę			
4.2.1.	Veikla. Organizuoti sveikatingumo užsiėmimus (kvėpavimo praktikos, pirties edukacijos, švietėjiški renginiai apie maistą, aplinką, fizinį aktyvumą) Įgyvendinimo aprašymas: Ši veikla orientuota į ilgalaikį bendruomenės narių sąmoningumo augimą sveikatos, judėjimo, aplinkos ir mitybos srityse. Numatyta sukurti ciklą reguliarių sveikatingumo užsiėmimų, kuriuos ves sveikatos, kūno terapijos ar aplinkos edukacijos specialistai. Kvėpavimo pratimai (Buteyko ar sąmoningas kvėpavimas), tempimo, sąnarių lavinimo užsiėmimai ir atsipalaidavimo praktikos galės būti organizuojami tiek vidinėse patalpose, tiek viešosiose erdvėse (po medžiais, prie pakrantės).	Suorganizuoti ne mažiau kaip 6 sveikatingumo užsiėmimai per metus. Dalyvavo ne mažiau kaip 50 bendruomenės narių. Pritaikyta 1 edukacinė programa su moduliais (kvėpavimas, pirtis, maistas, aplinka).	2026	Bendruomenės lėšos, Sveikatos fondo lėšos

	Papildomai bus organizuojami informaciniai seminarai apie sveiką mitybą (ypač vyresnio amžiaus gyventojams), maisto ruošos būdus be perteklinio cukraus, druskos ar riebalų, gamtos poveikį emocinei sveikatai, vaistinių augalų panaudojimą. Taip pat planuojamos pirties edukacijos – kaip tinkamai naudotis pirtimi sveikatinimui, ne tik pramogai. Užsiėmimai orientuoti į praktinę vertę – kiekvienas dalyvis gauna įgūdį, kurį gali pritaikyti kasdienybėje.			
4.2.2.	Veikla. . Inicijuoti temines akcijas („Judėk su bendruomene“, „Sveika virtuvė savaitgaliais“ ir kt.) Įgyvendinimo aprašymas: Gyvensenos pokyčiai reikalauja ne tik žinių, bet ir motyvuojančių bendrų iniciatyvų. Todėl bus organizuojamos aktyvios, įtraukiančios teminės akcijos – trumpalaikės ar sezoninės programos, kurios kviečia gyventojus įsitraukti į sveiką veiklą. Pavyzdžiai: „Judėk su bendruomene“ – 4 savaitinių iššūkis, kai kasdien einama pėsčiomis (žingsniamatis, prizai), arba „Sveika virtuvė savaitgaliais“ – iš anksto skelbiamos sveikų receptų degustacijos, dalyviai kviečiami pasidalinti savo gaminiais. Taip pat planuojamos akcijos „Be cukraus savaitė“, „Šiltnamis kiekvienam“, „Vandens iššūkis“ – jos neformaliai formuoja sveikesnius įpročius. Akcijos įtrauks visų kartų bendruomenės narius, skatins šeimų dalyvavimą, kurstys draugišką konkurenciją ir gerą emocinę atmosferą.	Įgyvendintos ne mažiau kaip 3 sveikatinimo akcijos per metus. Akcijose dalyvavo ne mažiau kaip 100 gyventojų. Parengta 1 skaitmeninė arba spaudinė dalimoji medžiaga kiekvienai akcijai.	2026 - 2029	Bendruomenės lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos

4.2.3.	Veikla. Švietėjiški renginiai apie augalus ir jų priežiūrą, naudą sveikatai Igyvendinimo aprašymas: Kaimo žmogaus ryšys su augalais – gilus ir dažnai nesąmoningas. Ši veikla skirta sustiprinti sąmoningumą, kad augalai – ne tik estetika, bet ir sveikatos šaltinis, ekologinės pusiausvyros dalis. Planuojami renginiai apie vaistinius augalus (gaurometis, čiobrelis, melisa), jų rinkimą, džiovinimą, tinkamą laikymą ir naudojimą. Taip pat – mokymai apie daržovių ir žalumynų auginimą be chemikalų, dirvožemio priežiūrą, kompostavimą, ekologinę daržininkystę. Vyks praktiniai užsiėmimai: arbatos gamyba, hidrolatų distiliacija, natūralių trąšų ruošimas. Veikla bus vykdoma pavasario–rudens sezonu, pasitelkiant vietos žolininkes, agronomus, ekologinio ūkininkavimo praktikų žinovus. Renginiai vyks lauke arba bendruomenės salėje, naudojant praktinę demonstraciją.	Suorganizuoti ne mažiau kaip 4 švietėjiški renginiai apie augalus. Dalyvavo ne mažiau kaip 40 asmenų. Sukurta 1 metodinė atmintinė apie vaistinius augalus ir jų panaudojimą.	2026 - 2030	Bendruomenės lėšos
--------	--	---	-------------	--------------------